

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM

Broj: 01-011-539/01

Sarajevo, 21. kolovoza 2001.

Z A P I S N I K

sa 13. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
održane 21.kolovoza 2001. godine

Trinaestoj sjednici Zastupničkog doma bilo je nazočno je 39 zastupnika. Izostanak su opravdali Ramiz Vilić, Mirko Mijatović i Branislav Lolić. Sjednica je počela s radom u 12,45 sati.

Pored zastupnika sjednici su bili nazočni: Jozo Križanović, predsjedatelj i Beriz Belkić, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Zlatko Lagumdžija, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, Svetozar Mihajlović, Azra Hadžiahmetović i Dragan Mikerević, ministri u Vijeću ministara, Muhamed Imamović, Milovan Blagojević, Kadir Haračić – Šabić, Gordana Ković, zamjenici ministara, Dieter Wolltman, Francesca Binda, Oliver Schmidt – Gutzat – ispred OSCE-a, Sandy Blyth – ispred EUMM.

Predsjedatelj Zastupničkog doma dr Sead Avdić na početku sjednice upoznao je zastupnike da je Vijeće ministara na jučerašnjoj sjednici odlučilo da Zastupničkom domu uputi Prijedlog izbornog zakona Bosne i Hercegovine s zahtjevom da ga Dom razmatra i usvoji po članku 105. Poslovnika, te da je zbog toga došlo do radikalne izmjene prijedloga dnevnog reda koji su zastupnici dobili. Informirao je zastupnike da je pred sjednicu Doma održana sjednica Užeg kolegija, na kojoj se pokušalo usuglasiti održavanje sjednice Doma, kao i uvrštavanje u dnevni red zahtjeva Vijeća ministara o razmatranju Prijedloga izbornog zakona, što nije ni sporno jer članak 105. Poslovnika obvezuje predsjedatelja da na zasjedanju Doma direktno iznese zahtjev Vijeća ministara. Istaknuo je da je u tom kontekstu novi dnevni red predložen kao što su zastupnici dobili na početku sjednice.

Predsjedatelj Avdić je također obavijestio zastupnike da je održana i sjednica Kolegija u proširenom sastavu radi postizanja o predloženom dnevnom redu, ali da koncenzus nije postignut. Zatim je pročitao novi prijedlog dnevnog reda:

1. Usvajanje Zapisnika sa 12. sjednice Zastupničkog doma,

2. Izborni zakon Bosne i Hercegovine:
  - a) Rasprava i usvajanje zahtjeva Vijeća ministara da se Prijedlog izbornog zakona razmatra u jednom čitanju, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma,
  - b) Rasprava i izjašnjavanje o Prijedlogu izbornog zakona, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma,
3. Informacija o rotaciji na mjestu predsjedatelja Zastupničkog doma, shodno članku IV Ustava BiH i čl. 4. i 24. Poslovnika o radu Zastupničkog doma,
4. Poslanička pitanja i odgovori.

U diskusiji povodom prijedloga dnevnog reda sudjelovali su:

Adem Borić – u ime Kluba zastupnika SDA predložio da se u dnevni red uvrsti rasprava o kršenju Odluke Visokog predstavnika o ograničavanju dodjele zemljišta u društvenoj svojini.

Mirko Grabovac – Titan – postavio pitanje kako je ova sjednica sazvana – da li po čl. 25.1.b) i čl. 47.1.3 ili po čl. 139. Poslovnika, na zahtjev Vijeća ministara.

Mirko Banjac – prigovorio, pored ostalog, na način sazivanja sjednice i na potpunu izmjenu dnevnog reda u odnosu na onaj koji su zastupnici dobili prilikom saziva sjednice. Istaknuo je da se iz sjednice u sjednicu radi protivno Poslovniku, pa je zatražio odgovornost Kolegija.

Abdurahman Malkić – podržao prijedlog Kluba zastupnika SDA o dopuni dnevnog reda. Zatražio pojašnjenje šta je u Izbornom zakonu izmjenio u odnosu na prethodni tekst. Izrazio mišljenje da je Izborni zakon i te kako složen da bi se donosio po članku 105.

Mariofil Ljubić – pored ostalog, istaknuo da je Izborni zakon jedan od vrlo bitnih zakona za Bosnu i Hercegovinu i za narode i građane BiH, zakon koji će sudbinski odrediti poziciju Bosne i Hercegovine i njeno unutrašnje uređenje, te da zbog toga nema potrebe da se u ovom trenutku preglasavamo uvodeći proceduru članka 105. Izrazio je mišljenje da bi zakon trebalo razmatrati i usvojiti po članku 104. Poslovnika Zastupničkog doma.

Mirko Grabovac – Titan – predložio da se Kolegij pokuša usuglasiti o prijedlogu dnevnog reda koji su zastupnici dobili. Što se tiče Izbornog zakona, kazao je da je on jedan od najvitalnijih dokumenata, odmah poslije Ustava, te da nema osnova za članak 139. na koji se Vijeće ministara poziva. Kazao je da može ići po žurnom postupku, ali tek na narednoj sjednici.

Momir Tošić – zapitao se da li smo mi dobronamjerni i da li želimo dobro narodima i građanima koje predstavljamo kad se na ovakav način i danas traži donošenje ovako važnog zakona. Kazao je da je zakon dobio prije deset minuta i da smatra da ga niko nije pročitao, te da ne zna da li ima spremnih zastupnika da se izjašnjavaju o zakonu koji nisu ni pročitali. Podržao je zastupnike koji su predlagali da se Kolegij povuče i usuglasi kako bi krenuli putem koji Poslovnik predviđa.

Kako više nije bilo prijavljenih za diskusiju predsjedatelj je zaključio raspravu o prijedlogu dnevnog reda. Podsjetio je zastupnike na dopis Vijeća ministara kojim je Dom obaviješten da je Vijeće ministara 20. 08. 2001. godine utvrdilo Prijedlog izbornog zakona. Kako se radi o zakonu visokog stepena žurnosti Vijeće ministara predlaže da se isti razmatra po žurnom postupku, sukladno s člankom 105. Poslovnika Zastupničkog doma, kazao je predsjedatelj Avdić i istaknuo da je Dom dužan da se o zahtjevu Vijeća ministara izjasni. Potom je prijedlog dnevnog reda dao na glasovanje.

Od 38 nazočnih zastupnika u momentu glasovanja, ZA prijedlog dnevnog reda glasovala su 22 zastupnika, a PROTIV je glasovalo 16. Glasujući po entitetima, iz Republike Srpske ZA je glasovalo 5, iz Federacije BiH 17 zastupnika.

Predsjedatelj je konstatirao da je usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Usvajanje Zapisnika s 12. sjednice Zastupničkog doma,
2. Izborni zakon Bosne i Hercegovine:
  - a) Rasprava i usvajanje zahtjeva Vijeća ministara da se Prijedlog izbornog zakona razmatra u jednom čitanju, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma,
  - b) Rasprava i izjašnjavanje o Prijedlogu izbornog zakona, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma,
3. Informacija o rotaciji na mjestu predsjedatelja Zastupničkog doma, shodno članku IV Ustava BiH i čl. 4. i 24. Poslovnika o radu Zastupničkog doma,
4. Zastupnička pitanja i odgovori.

U svezi s prijedlogom predsjedatelja Kluba zastupnika SDA za dopunu dnevnog reda točkom – Razmatranje problema kršenja Odluke Visokog predstavnika o dodjeli zemljišta u društvenoj svojini, predsjedatelj Avdić je obavijestio Dom da se Kolegij konsultovao i da sugeriše Klubu da se ova točka uvrsti na narednoj sjednici, uz pripremu materijala za istu.

Predsjedatelj Kluba zastupnika SDA je iznio stav toga kluba da smatraju da je ovo veoma važno pitanje, te je zahtijevao da se Dom izjasni o prijedlogu.

Predsjedatelj Avdić je prijedlog dao na glasovanje. Poslije glasovanja konstatirao je da prijedlog za dopunu dnevnog reda nije dobio entitetsku većinu, te da ostaje mogućnost da se Kolegij kao komisija usuglasi oko pripreme materijala i prijedloga u pisanoj formi, sa obrazloženjem, na narednoj sjednici. Potom se prešlo na rad po usvojenom dnevnom redu.

Ad. – 1: Usvajanje zapisnika sa 12. sjednice Zastupničkog doma

Primjedbu na zapisnik dao je zastupnik Damir Mašić, što u zapisniku nije uneseno da je i on postavio zastupničko pitanje.

Zastupnik Ibrahim Đedović je, u svezi s zapisnikom, postavio pitanje – ko i na osnovu kojih kriterija određuje čije se diskusije unose u zapisnik kompletno, a čija se samo imena navode da su diskutovali. Istaknuo je da treba da se piše za sve ili da se ne piše ni za koga.

Predsjedatelj Avdić je konstatirao da će se ispraviti greška zbog izostavljanja zastupničkog pitanja zastupnika Mašića, a da se, na sugestiju zastupnika Đedovića, preispita metodologija izrade zapisnika. Zatim je zapisnik dao na glasovanje.

Od 37 nazočnih, ZA zapisnik je glasovalo 27, a četiri zastupnika su bili suzdržani.

Predsjedatelj je konstatirao da je zapisnik sa 12. sjednice Doma usvojen.

Ad. – 2: Izborni zakon Bosne i Hercegovine

- a) Rasprava i usvajanje zahtjeva Vijeća ministara da se Prijedlog izbornog zakona razmatra u jednom čitanju, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma,
- b) Rasprava i izjašnjavanje o Prijedlogu izbornog zakona, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma

a) Rasprava i usvajanje zahtjeva Vijeća ministara da se Prijedlog izbornog zakona razmatra u jednom čitanju, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma

Predsjedatelj Avdić je pozvao predstavnika Vijeća ministara da podnese uvodno izlaganje i da iznese osnovne korekcije koje su učinjene u Prijedlogu zakona u odnosu na tekst koji je ranije bio u parlamentarnoj proceduri.

U ime predlagatelja uvodno izlaganje podnio je ministar civilnih poslova i komunikacija Svetožar Mihajlović.

Ministar Mihajlović upoznao je Dom da je Vijeće ministara ponovo razmatralo Prijedlog izbornog zakona nakon određenih političkih konsultacija i da je jednoglasno donjelo odluku da ponovo Izborni zakon ide u parlamentarnu proceduru, sa određenim izmjenama. Istaknuo je da su izmjene učinjene samo u tri stavke u odnosu na Prijedlog zakona koji je bio u parlamentarnoj proceduri i to u Poglavlju 11-a, članak 11.1, članak 20.8. i članak 20.16.

Obrazlažući zahtjev Vijeća ministara da se Izborni zakon usvoji po članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma, ministar Mihajlović je, pored ostalog, kazao da je Prijedlog izbornog zakona dugo bio u parlamentarnoj proceduri i da su u odnosu na taj tekst u ovom učinjene neznatne izmjene. Istaknuo je da je Zakon potrebno žurno donijeti da bi mogli organizirati izbor 2002. godine, te da bi svako prolongiranje donošenja ovog zakona dovelo u pitanje te izbore. Kazao je da je nakon usvajanja Izbornog zakona potrebno donijeti najmanje 35 podzakonskih akata da bi se izbori 2002. godine mogli provesti, što je veliki posao za organe vlasti na svim nivoima. Sljedeći bitan razlog za žurnost donošenja Zakona jeste što konačno svijetu treba pokazati da smo demokratska i normalna zemlja, što će svakako uticati i na strana ulaganja. Usvajanjem Izbornog zakona imamo šansu da budemo primljeni u Vijeće Evrope, o čemu je dosta govora bilo u Parlamentu, kazao je, pored ostalog, ministar Svetožar Mihajlović.

U diskusiji u okviru ove točke dnevnog reda sudjelovali su:

Mirko Banjac: Prigovorio je na način kako je Izborni zakon došao na dnevni red. Kazao je da je zastupnicima učinjena podvala dijeljenjem na klupe dvije verzije zakona. Istaknuo je da se dovodi u pitanje Dom naroda, što je jasno određeno Ustavom, te da se tako želi ustavima entiteta izmijeniti Ustav Bosne i Hercegovine, što nigdje u svijetu nije zabilježeno. Također nigdje u svijetu nije poznato da se građanin kažnjava izbornim pravom glasa. Dalje je Banjac, pored ostalog, kazao da ovakav rad Parlamenta donosi destabilizaciju države, te da mu je ovakvim načinom nezakonito onemogućeno da se izjašnjava o zakonu, da se traže najbolja rješenja. Kazao je da je spreman i on i SDS da rade na Izbornom zakonu, što im nije dozvoljeno.

Osman Brka: Iznio je svoj stav i stav Kluba zastupnika SDA, da im je žao što se Dom doveo u ovakvu poziciju da na ovakav način donesu jedan ovako važan zakon. Iznio je dva razloga koji će njega opredijeliti da ne podrži na ovakav način donošenje Izbornog zakona: prvi, nepoštivanje Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda na prostoru BiH, za što je veliku zamjerku uputio i međunarodnoj zajednici i gospodinu Petriću, što i sam ne poštuje odluke i rokove koje je dao za usuglašavanje ustava entiteta s Ustavom BiH; drugi razlog je članak 28. i neusvajanje njihovog amandmana kad se prošli puta razmatrao zakon, zbog čega nije ni izglasovan. Kazao je da je to pogubno za građane Bosne i Hercegovine i da se, ustvari, time verificira genocid i etničko čišćenje u Bosni i Hercegovini. Zastupnik Brka je istaknuo da smatra da u Parlamentu treba više dogovora, da se zastupnici ne dovode u situaciju da danas dolaze na sjednicu i da od novinara čuju da će na dnevnom redu sjednice biti Izborni zakon.

Poslije diskusije predsjedatelj je na glasovanje dao zahtjev Vijeća ministara da se Prijedlog izbornog zakona razmatra u jednom čitanju, u skladu s člankom 105. Poslovnika.

Od 38 nazočnih ZA su glasovala 22 zastupnika, PROTIV je glasovalo 15. Po entitetima, iz Federacije BiH ZA je glasovalo 18, iz Republike Srpske 6 zastupnika.

Predsjedatelj je konstatirao da je usvojen zahtjev Vijeća ministara da se Prijedlog izbornog zakona razmatra u jednom čitanju, po članku 105. Poslovnika Doma.

b) Rasprava i izjašnjavanje o Prijedlogu izbornog zakona, shodno članku 105. Poslovnika Zastupničkog doma

U diskusiji o Prijedlogu izbornog zakona su sudjelovali:

Mariofil Ljubić: Zamolio je predlagatelja zakona da odgovori o ustavnosti odredbe kojom se mijenja nešto što je vrlo precizno i jasno definirano Ustavom BiH – član IV.1.a. Upozorio je da se ne pokušava nasilno mijenjati Ustav Bosne i Hercegovine i istaknuo da on kao predstavnik jednog od konstitutivnih naroda u Entitetu Federacije BiH svoja prava želi da štiti Domom naroda, jer mu to omogućava Ustav Bosne i Hercegovine. Zato je nedopustivo da se Dom naroda prebaci u prelazne i završne odredbe, kazao je, pored ostalog Mariofil Ljubić.

Miro Grabovac – Titan: Na početku diskusije kazao je da se očito vidi da ovaj parlament dobro radi kad se Alijansa složi, ali nije bitno da li se krši Ustav i da li BiH ide u Vijeće Evrope sa zakonom, a da krši ljudska prava jednog od nositelja suvereniteta BiH, a to je hrvatski narod. Ovu izjavu argumentiram time što je iz Izbornog zakona isključen Dom naroda, što je jasno regulirano članom IV 1. Ustava Bosne i Hercegovine, kazao je Miro Grabovac i zapitao – je li to znači da je Izborni zakon iznad Ustava? Istaknuo je da ni jedan zakon, pa ni izborni, ne može derogirati Ustav BiH, odnosno stavljati se iznad njega, ili prejudicirati unaprijed rješenja koja će biti donesena promjenom Ustava Bosne i Hercegovine. Kazao je da za njega ni za Klub zastupnika HDZ-a, a ni za većinu hrvatskog naroda, s ozbirom da kao zastupnici predstavljaju većinu hrvatskog naroda, ovo je nedopustivo i smatraju da ne doprinosi slobodi, ne štiti ljudska prava i ne doprinosi stabilnosti Bosne i Hercegovine. Naprotiv, smatraju da je ovo pokušaj, ili kršenje Dejtonskog mirovnog sporazuma. Predstavnici Kluba HDZ-a smatraju da je isključivanjem Doma naroda i stavljanjem istog u prelazne i završne odredbe ugrožen vitalni interes hrvatskog naroda, da dolazi u pitanje i položaj hrvatskog naroda kao jednog od nosilaca suvereniteta, kazao je, pored ostalog, Miro Grabovac – Titan i zatražio intervenciju OHR-a, jer je ovo uistinu kršenje Ustava Bosne i Hercegovine. Zatražio je da se prije glasovanja o ustavnosti Prijedloga izbornog zakona izjasni Ustavno-pravna komisija.

Zastupnik Grabovac podržao je prijedlog Vijeća ministara u članku 20.8., ali je podržao i prethodne diskutante koji su izrazili dilemu – šta će se desiti s ljudima koji su se privremeno smjestili kod prijatelja ili rodbine, koristeći mogućnost iz Aneksa VII da izaberu mjesto življenja i ne žele se vratiti u ranije mjesto prebivališta? Hoće li se i njima oduzeti pravo glasa? Na kraju diskusije izričito je zatražio od Vijeća ministara odgovor zašto je Dom naroda prebačen u prelazne i završne odredbe, a da mu se potom da' stanka.

Mirko Banjac je pored ostalog kazao da onim što se danas sitnim slovima u članku 20.15.a. napisalo, da je ovo početak revizije Ustava Bosne i Hercegovine i Dejtonskog mirovnog sporazuma, te da je to početak revizije uz pomoć glasačke mašine, a ne uz pomoć argumenata. Nije problem u tome da li nešto treba mijenjati. Sve ono što život prevaziđe i što se ljudi dogovore treba promijeniti, ali mislim da ovdje mnogo toga postaje upitno jer neke ne interesuju argumenti. Danas je ovdje uništen Poslovnik i taj dokument ovdje ne treba uopće. Tamo piše da postoji Ustavno-pravna komisija, da se uz zakon treba dostaviti obrazloženje – ali niko ga nije

dostavio. Čak ni zakon nije dostavljen – dostavljen nam je nekoliko minuta prije glasovanja, kazao je Mirko Banjac i istaknuo: “Gospodo otvorili ste proces derogiranja Dejtona, time derogiranja entiteta, time derogiranja svega zbog čega je ovdje vođen nesretni rat. Vi, gospodo, koji ste to uradili, uradili ste to i uz pomoć jednog broja ljudi koji dolaze iz Republike Srpske. Oni će morati da odgovore 65% biračkog tijela Republike Srpske zašto to rade”.

Predsjedatelj Avdić je upozorio Banjca da nema u ovom zastupničkom domu prozivanja zastupnika, a posebno na nacionalnoj osnovi.

Banjac je odgovorio da ničije ime nije spomenuo i nastavio diskusiju. Napomenuo je da je zakonom uskraćeno ljudsko pravo na izbor mjesta prebivališta, što je zagarantovano Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i Aneksom VII Dejtonskog mirovnog sporazuma. “Ako ste uspjeli da na ovakav način, mimo Poslovnika, mimo Ustava, mimo Dejtonskog mirovnog sporazuma donesete, gospodo i odgovarajte. Ja ću biti zahvalan ako ovo bude napravilo Bosnu i Hercegovinu”, kazao je, pored ostalog, Mirko Banjac.

Ministar Svetozar Mihajlović je, odgovarajući na prethodne diskusije, kazao da su iznesene neke neistine – vjerojatno iz razloga što je ovaj tekst zakona zaista došao neposredno pred sjednicu pa zastupnici nisu imali vremena da se do kraja upoznaju sa izmjenama, iako su vrlo simbolične, pa nije ni potrebno puno vremena jer su zastupnici imali zakon ranije.

- Neistina je da je uskraćeno ljudsko pravo ljudima koji su zamijenili imovinu, koji su kod rođaka, prijatelja ili koji su podstanari, a riješili su da žive tamo. Izmjenom zakona onemogućava se glasovanje samo onima koji su u tuđoj imovini na dan glasovanja, a za koje postoje dokumenti.

- Poglavlje Dom naroda – nije narušen Ustav, jer se kaže da se Dom naroda bira po Ustavu BiH. Znači da je poglavlje ostavljeno namjerno da ne bi neko špekulirao da neko hoće da ukine Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. A zašto je izostavljena razrada tog poglavlja – to bi bilo pravo pitanje, kazao je ministar Mihajlović i odgovorio da je izostavljeno zato što je ranije još izostavljeno kompletno potpoglavlje Dom naroda Parlamenta FBiH. Pošto je ostalo to potpoglavlje, a u Ustavu se poziva na to – kako će se birati delegati 5+5. Znači samo iz tehničkih razloga je izostavljena razrada, objasnio je ministar Mihajlović.

Ministar Mihajlović je istaknuo da niko nije uzurpirao niti imao namjeru da ukine Dom naroda BiH i da je Dom naroda BiH nesporan i zagarantovan Ustavom Bosne i Hercegovine. Zato ne treba niko imati bojazan da to neko želi, jer to naprosto nije moguće. To je moguće samo kroz promjenu Ustava, a zna se kakva je procedura za promjenu Ustava, kazao je, pored ostalog, ministar Svetozar Mihajlović.

Mariofil Ljubić je odgovorio na objašnjenje ministra Mihajlovića. Kazao je da je tek sada iznenađen objašnjenjem, kad ministar kaže da nije sporno pet iz Republike Srpske, sporno je onih 10 iz Federacije BiH i za njega je to tehničko pitanje. “Gospodo, pitanje Doma naroda BiH za mene nije tehničko pitanje, to je pitanje moje suštinske ravnopravnosti, jednakopravnosti. Znači na jednom dijelu je sve jasno, a na drugom još treba da riješim”, kazao je, pored ostalog Mariofil Ljubić, te zapitao svoje sunarodnike i i sve ostale koji budu glasovali – jesu li spremni na sebe preuzeti konzekvence iz onoga što će se dešavati ako se ovo pitanje tretira kao tehničko pitanje.

Na izlaganje ministra Mihajlovića replicirao je i Miro Grabovac – Titan skrenuvši pozornost na članak 20.8. da se oduzima pravo glasa i ljudima koji nisu u tuđoj imovini, kako ga on tumači. Kazao je da nije zadovoljan ni sa odgovorom u svezi s Domom naroda jer mu ministar nije odgovorio zašto je Dom naroda prebačen u prelazne i završne odredbe. Istaknuo je da nemaju pravo izostaviti Dom naroda iz temeljnih odredbi, te da je urađeno nešto što je protivustavno i za njih je to kršenje Dejtonskog mirovnog sporazuma, radi čega traže

intervenciju OHR-a i mišljenje Ustavno-pravne komisije, kazao je, pored ostalog, Miro Grabovac.

Emina Začiragić replicirala je Miru Grabovcu rekavši da je pokušao prelazne i završne odredbe prikazati kao pravilo, pa je skrenula pozornost na uvodne odredbe i pročitala članak 1.5. Objasnila je da je u prelazne i završne odredbe smješten izuzetak dok se, valjda, ne primijeni Aneks VII, a kada se primijeni, prelazne i završne odredbe otpadaju, kazala je, pored ostalog, zastupnik Emina Začiragić.

Zastupnik **Mirko Baković** u svojoj diskusiji je prvo kazao da je malo iritirao postupak oko dnevnog reda, jer je danas učinjena totalna izmjena u odnosu na onaj koji su zastupnici dobili, pa se čini da je nešto urađeno na prepad, pa možda, kazao bih da je to diletantizam i neozbiljan posao, te mislim da to ne bi smjelo da bude praksa ovog doma, kazao je u početku diskusije zastupnik Baković.

U vezi s Izbornim zakonom, zastupnik Baković je kazao da misli da je to jedno od sudbinskih pitanja stanovnika Bosne i Hercegovine. Ali ovdje se takođe radi o nekim zakulisanim radnjama koje su opet izvedene na prepad. Naime, ako se uništi, ili ako se derogira konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini, a naročito govorim za najmalobrojniji – hrvatski narod, onda mislim da će se poremetiti ono najbitnije – i moralne i pravne, i političke stvari u našoj zemlji i da to nije dobro – kazao je, pored ostalog, zastupnik Baković. Istaknuo je da mu se čini da se sustavno radi na tome da se objelodani i da trijumfuje fenomen majorizacije, te da se nikako ne bi smjelo zapostaviti definisanje i uloga Doma naroda u Bosni i Hercegovini. Kazao je da mu je to čudno i da bi želio od stručnih pravnih, meritornih visokih političara da kažu zašto je to urađeno i koja je tendencija. “Mi bismo morali jednom o nekim stvarima otvoreno govoriti, ne podrazumijevajući ništa i ne naslućujući ništa nekim zakulisnim igrama i igricama, nego otvoreno...Ako se ukine Dom naroda onda se jednostavno ukida konstitutivnost.... Ja mislim da to nije dobro”, kazao je, pored ostalog, Mirko Baković.

Zastupnik Baković nije se složio ni sa odredbom koja regulira pravo glasa izbjeglica, rekavši da ima specifičnih situacija gdje je ljudima sve spaljeno i porušeno, te se nemaju gdje ni vratiti. Izrazio je mišljenje da su sva ova pitanja takve prirode da se, sa malo dobre volje, emocionalne i moralne dobrohotnosti, mogu riješiti.

Pošto više nije bilo prijavljenih za diskusiju predsjedatelj je dao stanku od pola sata na zahtjev Kluba zastupnika HDZ-a.

Poslije stanke predsjedatelj Kluba HDZ Miro Grabovac upoznao je Dom da je Klub HDZ-a još jedanput razmatrao Prijedlog izbornog zakona, te je zauzeo stajalište da će Klub zastupnika nazočiti sjednici, ali ne uopće glasovati. Pored ostalog, iznio je sljedeće razlog za taj stav: s obzirom da je prekršen Poslovnik u načinu sazivanja sjednice; s obzirom da Zakon u svom sadržaju, ili pokušava, ili derogira Ustav BiH; s obzirom da je Dom naroda, koji je reguliran Ustavom, stavljen u prelazne i završne odredbe te stvara sumnju kako će biti reguliran; s obzirom da nije dobio odgovor zbog čega je stavljen u prelazne i završne odredbe, ili je dobio odgovor na način koji nije argumentiran; s obzirom da nisu dobili stajalište Ustavno-pravne komisije o ustavnosti Prijedloga zakona i, s obzirom da su Prijedlog zakona dobili samo pola sata pred sjednicu, te ga nisu imali vremena proučiti, a smatraju ga vrlo važnim za dalju budućnost Bosne i Hercegovine.

Predsjedatelj Vijeća ministara **Zlatko Lagumdžija** prvo se u ime Vijeća ministara zahvalio zastupnicima što su svojim glasovima omogućili da se uopće ovakav važan zakon uvrsti u dnevni red u proceduri po članku 105. Poslovnika. Zatim je kazao da želi u ime Vijeća ministara da kaže nekoliko riječi vezano za nekoliko pitanja koja su postavljena i nekoliko

tvrdnji koje su iznesene, ne želeći ni na koji način ništa dodati onom što je ministar Mihajlović kazao.

- Na tvrdnje da se ovim zakonom vrši revizija Dejtonskog mirovnog sporazuma i da se pokušava derogirati čak i da se derogira Ustav – želim vrlo jasno i glasno sa ove govornice da kažem da to nije tačno. Ovo vijeće ministara niti ima mandat niti ima želju, niti iza njega postoji politička volja da se bilo šta od toga čini. Mi ni na koji način ne dovodimo u pitanje Dom naroda, ni sada, ni u buduću. Dom naroda u BiH je institucija koja treba da postoji da bi se štitili vitalni interesi svakog konstitutivnog naroda u BiH, bez obzira kolika je njegova brojna veličina, kazao je, pored ostalog, predsjedatelj Lagumdžija. Dalje je kazao da se može postaviti pitanje u članku 20.16. – zašto stoji “do konačnog reguliranja”, treba li ili ne treba. Istaknuo je da odgovorno tvrdi da u paragrafima ne treba tražiti nikakve začkoljice ili bilo kakve izlike za glasovanje ili neglasovanje, jer ovo vijeće ministara je predložilo ovakav pristup Domu naroda upravo zato što smo znali da u ovoj zemlji i u ovom vremenu, i ne samo u ovom vremenu, je osjetljivo dirati u bilo koju instituciju koja znači garant jednakopravnosti naroda. Ja sam dužan da vam kažem da sam kao predsjedatelj Vijeća ministara i ministar vanjskih poslova, kao i lider stranke koja ima najveći broj zastupnika u Parlamentu, dobio pismo od generalnog sekretara Vijeća Evrope, u kojem je jasno sugerirano, za prijem u Vijeće Evrope, njihovo stanovište da Dom naroda BiH treba da bude puna praznina. Međutim, nama nije ni palo napamet da to uradimo baš zato da bi predupredili bilo kakvu primisao da se na mala vrata pokušava ukinuti ili derogirati institucija kao što je Dom naroda. Upravo smo zato članak 11.1. čitavo poglavlje A ostavili sa imenom, gdje se kaže da će se riješiti u skladu sa Ustavom, kazao je, pored ostalog, predsjedatelj Vijeća ministara.

- Nije tačno da se ovim zakonom ne poštuje Odluka Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda. Naprotiv, ona se poštuje i podržava, a zašto nije sprovedena – nije ovaj parlament mjesto gdje treba o tome govoriti.

- Ne postoji ni jedna odredba kojom se derogira Ustav BiH i ne postoje ni skrivene ni neskrivene točke ili podtočke kojima se to radi. Također se nigdje ne spominje promjena Ustava, kazao je predsjedatelj Vijeća ministara odgovarajući na pitanja i neke tvrdnje iznesene u diskusiji o Prijedlogu izbornog zakona.

Predsjedatelj Lagumdžija je kazao da su, pripremajući zakon, konsultirali predstavnike OSCE-a i OHR-a, ali da su ih konsultirali u mjeri u kojoj se čuva dostojanstvo naših institucija, te da su dobili potvrdu da je Zakon pravno ispravan, da je ustavan i da je validan sa stanovišta Dejtonskog sporazuma.

Gospodin Lagumdžija je istaknuo da je poslije usvajanja Izbornog zakona neophodno donijeti oko 35 podzakonskih i drugih akata i minimalno 25 obrazaca. Napomenuo je da donošenjem zakona ne ulazimo u Vijeće Evrope. Mi sa ovim i dalje imamo šansu da se to desi. Ali ako danas ne usvojimo zakon mi definitivno ostajemo izvan vlaka koji tamo ide, kazao je, pored ostalog, predsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Poslije diskusije predsjedatelja Vijeća ministara, zastupnik Abdurahman Malkić je, u ime Kluba zastupnika SDA, zatražio stanku od pola sata.

Nakon stanke gospodin Malkić je obavijestio Dom da su zastupnici Kluba SDA bili protiv uvrštavanja Prijedloga izbornog zakona u dnevni red po žurnom postupku iz razloga što nisu bili dovoljno upoznati o izmjenama, odnosno odredbama ponuđenog zakona. Kazao je da oni jesu za zakon koji će štititi ljudska prava, a ponuđeni tekst nije optimalno rješenje. Stoga će zastupnici SDA imati u vidu, prije svega, interes Bosne i Hercegovine i svoj stav će izraziti glasovanjem, kazao je zastupnik Malkić u ime Kluba zastupnika SDA.

Predsjedatelj Doma Sead Avdić zahvalio se zastupnicima na raspravi, uz sve kontraverzne političke rasprave koja je jednostavno i objektivno i očekivana u smislu

razmatranja ovako važnog zakonskog projekta, tim više što se radi o proceduri propisanoj člankom 105. Poslovnika.

Mirko Banjac je, u ime Kluba zastupnika SDS-a, obavijestio Dom da zastupnici tog kluba neće sudjelovati u glasovanju jer je onemogućena primjena Poslovnika i prekršen je Ustav. Na navod predsjedatelja Doma da je o Prijedlogu zakona vođena rasprava, gospodin Banjac je kazao da ovdje nije bilo rasprave o zakonu, već da je ovo bila priprema za glasovanje.

Predsjedatelj Avdić je odgovorio da svako ima pravo da ono što se događalo u prošlim satima poima na sebi svojstven način. Ponovio je da je ipak ovo bila rasprava sadržajnog karaktera. Zatim je Prijedlog izbornog zakona dao na glasovanje.

Od 37 nazočnih zastupnika ZA Prijedlog izbornog zakona glasovalo je 26 zastupnika, jedan zastupnik je bio suzdržan. Ostali zastupnici nisu glasovali.

Po entitetima – iz Republike Srpske ZA je glasovalo 7 iz Federacije BiH 21, zastupnik.

Predsjedatelj Avdić je sa zadovoljstvom konstatirao da je usvojen Izborni zakon Bosne i Hercegovine. Još jedanput se zahvalio zastupnicima i čestitao na usvajanju Zakona.

Ad. – 3: Informacija o rotaciji na mjestu predsjedatelja Zastupničkog doma, shodno članku IV Ustava BiH i čl. 4. i 24. Poslovnika Zastupničkog doma

Predsjedatelj Zastupničkog doma dr Sead Avdić obavijestio je Dom da je ovo posljednja sjednica pod njegovim predsjedanjem, pa je tim povodom, pored ostalog kazao: U tom smislu, bez obzira na sve kontraverze i sve teškoće s kojima se ovaj dom suočavao u proteklih sedam i pol mjeseci, želim da vam se zahvalim i da izrazim svoju misao da će ovaj parlament nastaviti da radi sa svojim punim moralnim i političkim dignitetom pod predsjedanjem dr Željka Mirjanića, kazao je, pored ostalog, gospodin Avdić. Zatim je kazao da je Dom imao skroman učinak u smislu efikasnosti. Usvojeno je 15 zakona, od čega 10 koje je na privremenoj osnovi proglasio Visoki predstavnik; data je saglasnost za ratifikaciju 22 sporazuma ili ugovora; razmatrano 10 informacija i izvješća; u parlamentarnoj proceduri nalazi se 15 zakona u prvom ili drugom čitanju. Istaknuo je da za Zastupnički dom ostaje puno posla. Obavijestio je zastupnike da će se u narednim danima izvršiti primopredaja između njega i dr Željka Mirjanića, koji 29. kolovoza preuzima predsjedanje Domom.

Gospodina Avdić se svima još jedanput zahvalio na suradnji i čestitao dr Mirjaniću na preuzimanju dužnosti predsjedatelja Zastupničkog doma.

Ad. – 4: Zastupnička pitanja i odgovori

Predsjedatelj Avdić je konstatirao da su odgovore na ranije postavljena pitanja dobili Mariofil Ljubić, Ibrahim Đedović, Miloš Jovanović, Osman Brka, Senad Šarganović i Boro Bjelobrk.

Zastupnik Boro Bjelobrk je obavijestio Dom da on nije dobio odgovor na svoje pitanje. Ponovo je, kako je kazao, po četvrti put, zatražio informaciju o događajima u Banja Luci i Trebinju. Istaknuo je da za nedobijanje informacije odgovornim smatra Kolegij Doma.

Zastupnička pitanja su postavili zastupnici kako slijedi:

Emina Zaćiragić:

Da li postoje neka sredstva za rješavanje ekoloških problema u Bosni i Hercegovini? Ako postoje sredstva – kako su utrošena ili planirana, te da li ima izgleda da se dodijele sredstva “Elektrobosni” Jajce radi stavljanja u funkciju filtera za prečišćavanje zraka?

Ibrahim Đedović:

Koji su temeljni vitalni nacionalni interesi hrvatskog, koji bošnjačkog i koji srpskog, a koji ostalih naroda u BiH? Ko, kada i kako ih je definirao, gdje su podudarni i koje su razlike?

Osman Brka:

1. Šta je Vijeće ministara uradilo na rješavanju problema izbjeglica iz Bosne Hercegovine?

2. U štampi je objavljena informacija da određeni timovi sa prostora Bosne i Hercegovine, nastupaju u inostranstvu pod zastavom druge države. Šta u tom pogledu Vijeće ministara i država mogu učiniti da se ovakve stvari ne dešavaju?

Zdenko Vukić:

Kako osigurati finansiranje predstavnika Bosne i Hercegovine u športu, a napose Šahovske reprezentacije (članarina u FIDE, troškovi nastupa na euvropskim prvenstvima, olimpijadama...)?

Ljubomir Kovačević:

Po treći put postavio pitanje – šta je prethodno i šta će sadašnje Vijeće ministara učiniti na poboljšanju životnog standarda radnih ljudi i građana Bosne i Hercegovine? Koliko će povećati broj zaposlenih? Koliko će povećati prosječnu mirovinu? Koliko će povećati lične dohotke?

Abdurahman Malkić:

1. Šta će Vijeće ministara poduzeti u cilju rasvjetljavanja odnosno otkrivanja počinitelja terorističkih napada na povratnike u Podrinju i drugim mjestima?

2. Šta će Vijeće ministara poduzeti u cilju zaštite i povratka privatne imovine (zemljišta), koja je stavljena na raspolaganje za postavljanje montažnih kuća na području MZ Gostilj, Opština Srebrenica?

Salih Kulenović:

Predložio da se zastupnička pitanja i odgovori stavljaju u dnevni red na početak sjednice.

Također predložio resornom ministarstvu u Vijeću ministara BiH da sačini jedan vodič, odnosno informator u kojem će prezentirati sve potrebne podatke o tome kako i na koji način će se izbjeglice i raseljena lica vratiti svojoj kući.

Predsjedatelj Avdić je zaključio 13. sjednicu. Sjednica je završena 17,05 sati.

Sastavni dio ovog zapisnika je transkript 13. sjednice Zastupničkog doma.

T A J N I K
ZASTUPNIČKOG DOMA
Branka Todorović

PREDSJEDATELJ
ZASTUPNIČKOG DOMA
dr. Sead Avdić